

Wat is wetenschappelijk onderzoek & wat heb ik er aan?

13 oktober 2017

30 jarig jubileum ME/CVS Stichting Nederland

Joris Vernooij
Internist

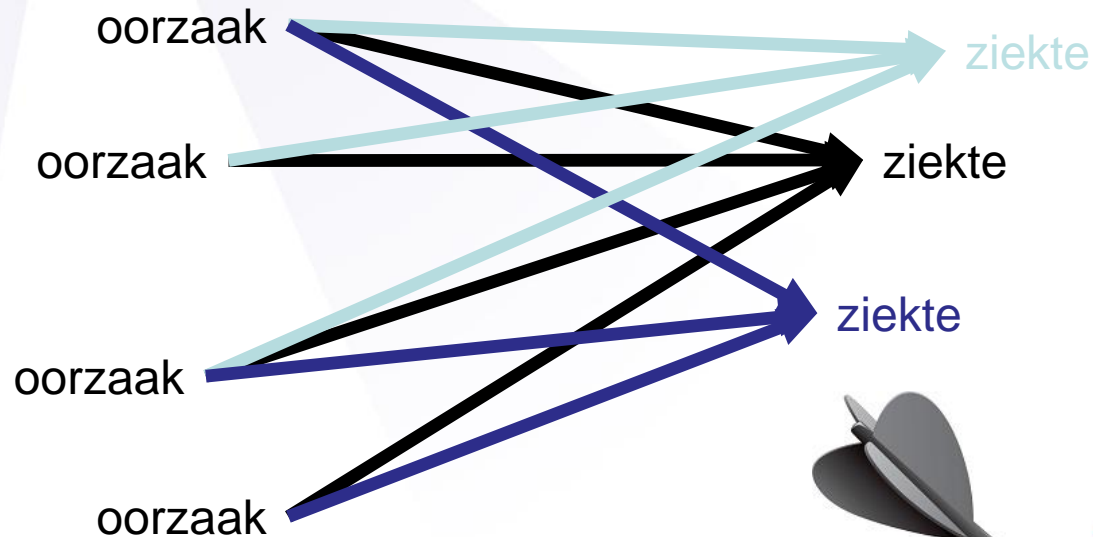
belangen

- in loondienst bij Vermoeidheid&PijnCentrum
- in loondienst bij hogeschool Windesheim als docent
- hulpmiddel betaald door Menzis
- onderzoek gedaan, gefinancierd door ZonMW en het UMC Utrecht

soorten onderzoek

- onderzoek naar oorzaken ziekte
- onderzoek naar behandeling ziekte

oorzaak ziekte

- voorwaarden
  - eerst oorzaak, dan ziekte
  - geen oorzaak, geen ziekte

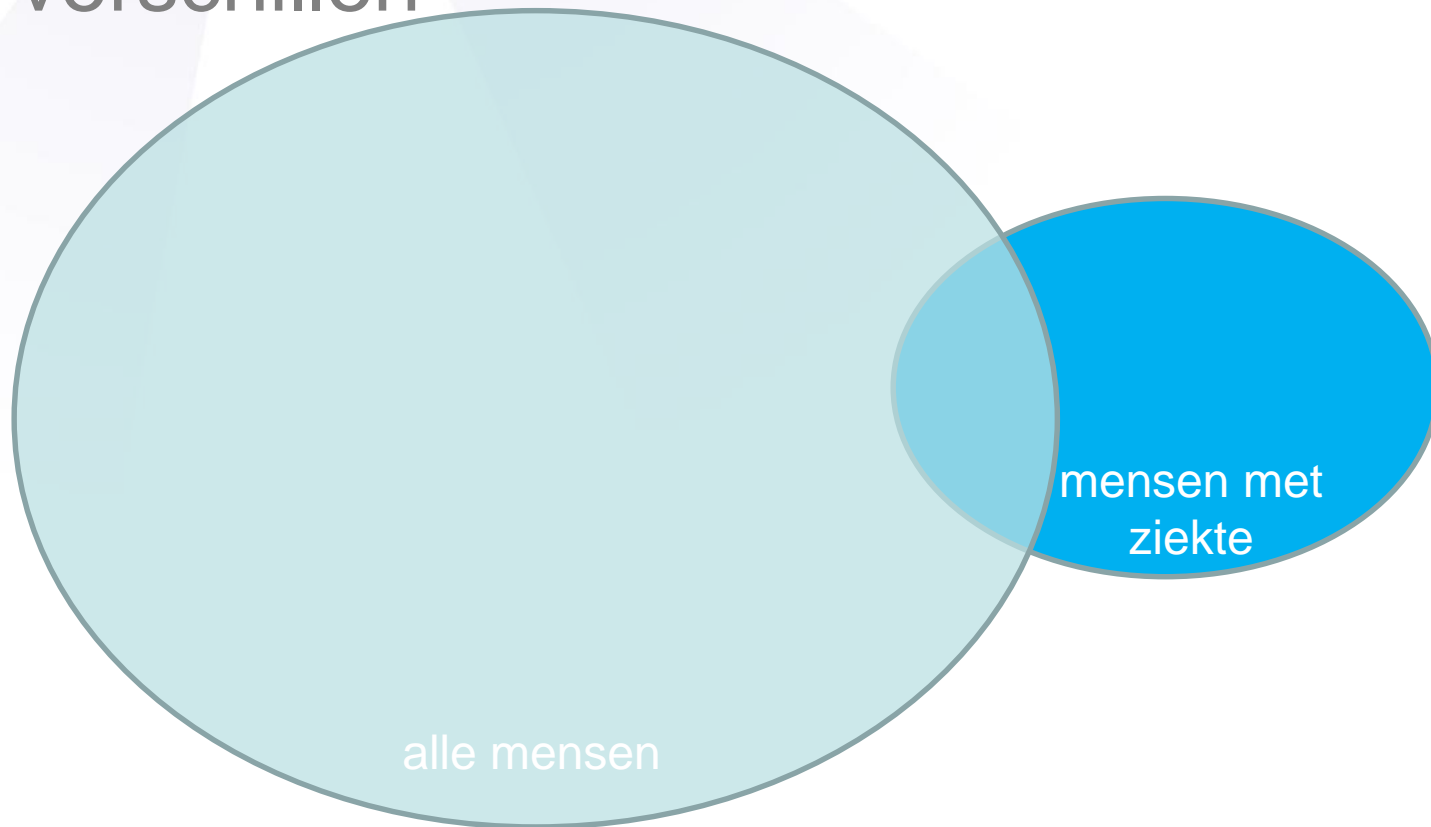
oorzaak ziekte

- zoek de verschillen

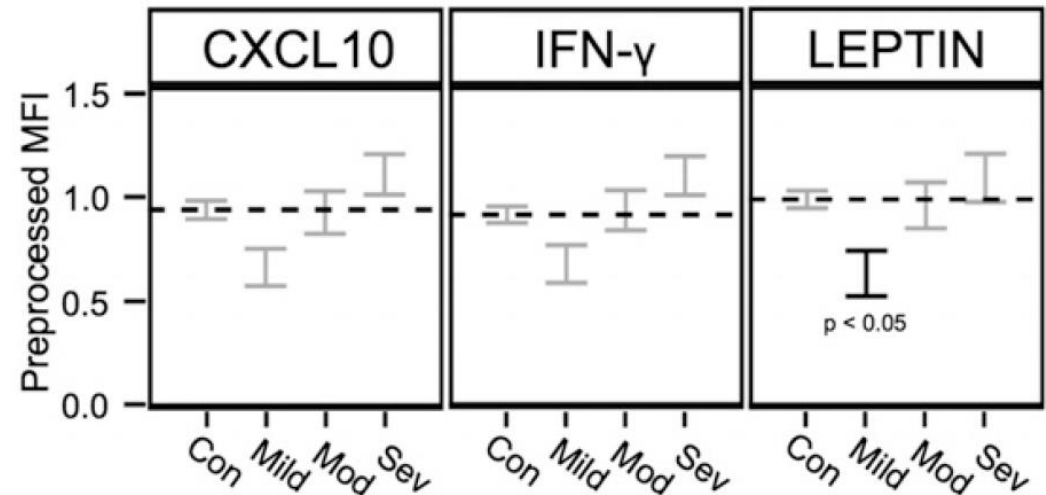
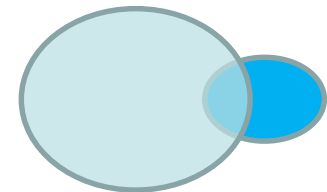
oorzaken ziekte

- verschillen

oorzaken ziekte

- verschillen
  - mensen met ME/CVS
    - citokine 0.6
  - mensen zonder ME/CVS
    - citokine 1.0

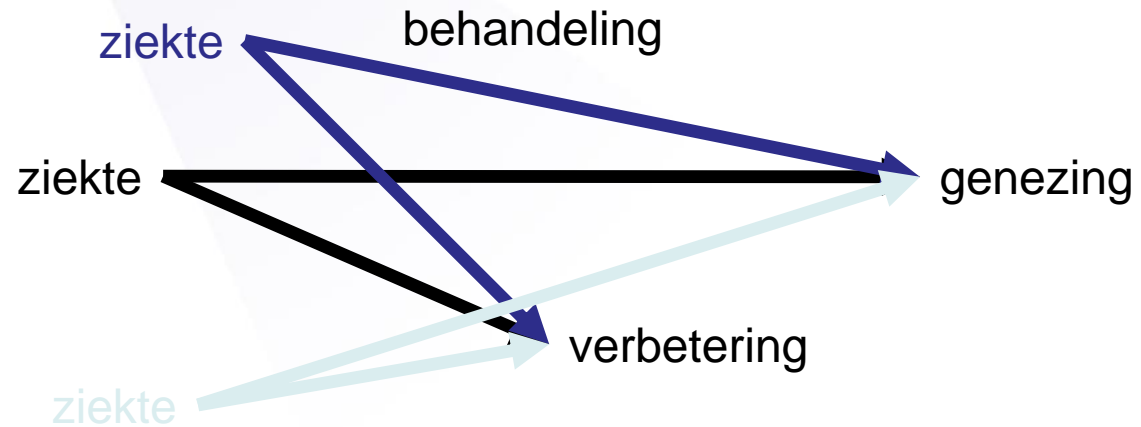

oorzaken ME/CVS

- samenvatting
  - nooit gekeken naar oorzaken vóór ziekte
  - altijd overlap meetwaardes zieken en gezonden
  - meestal moeilijke, onbetrouwbare bepalingen
  - misschien hebben zieken niet dezelfde ziekte

behandeling ziekte

- behandeling
  - ziekte
  - genezing

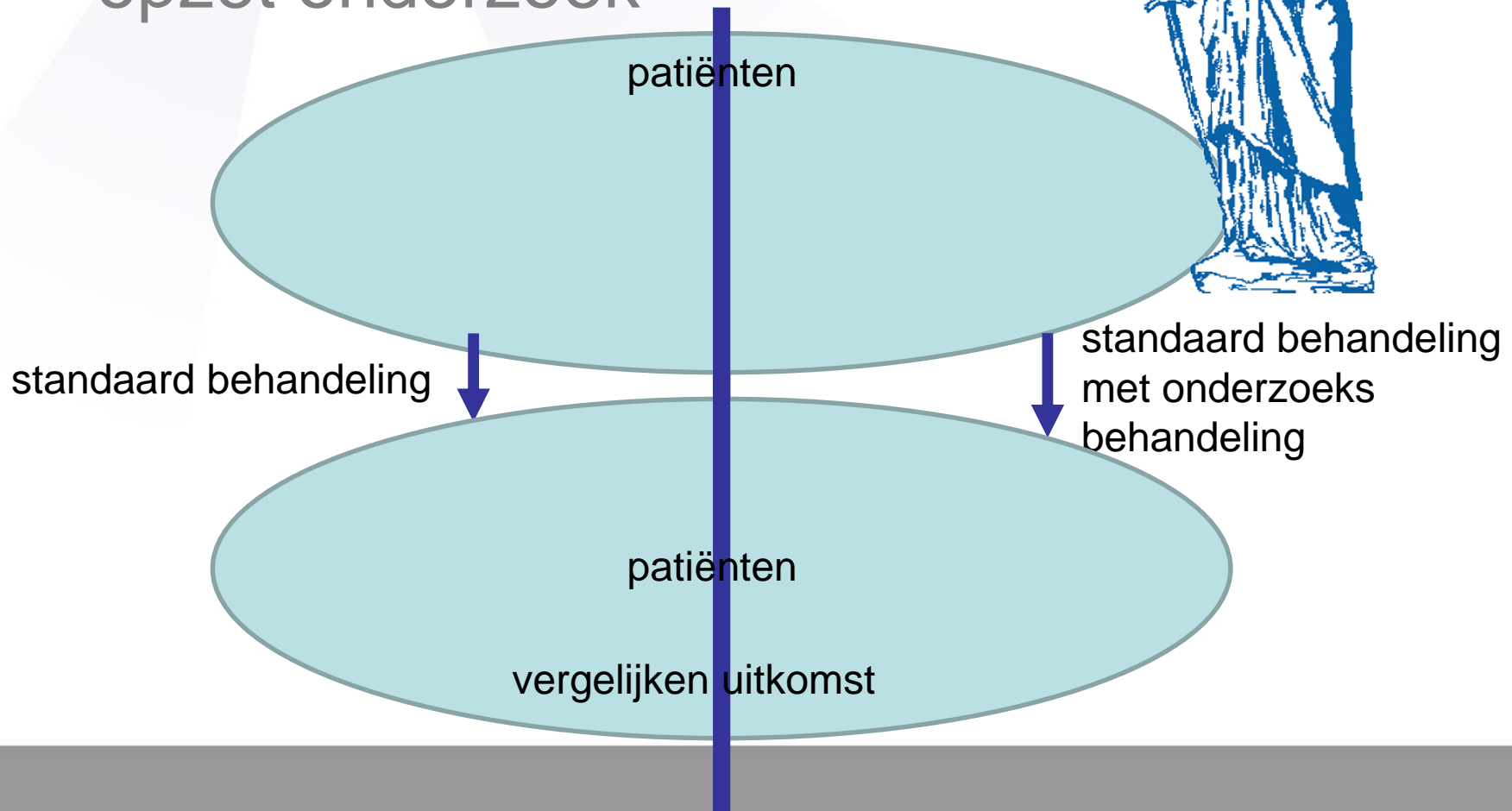
behandeling ziekte

- wat is verbetering?
- welke uitkomst meet je?
  - minder moe
    - vragenlijst vermoeidheid, kwaliteit van leven?
    - stappenteller?
    - aantal dagen arbeid per maand?

behandeling ziekte

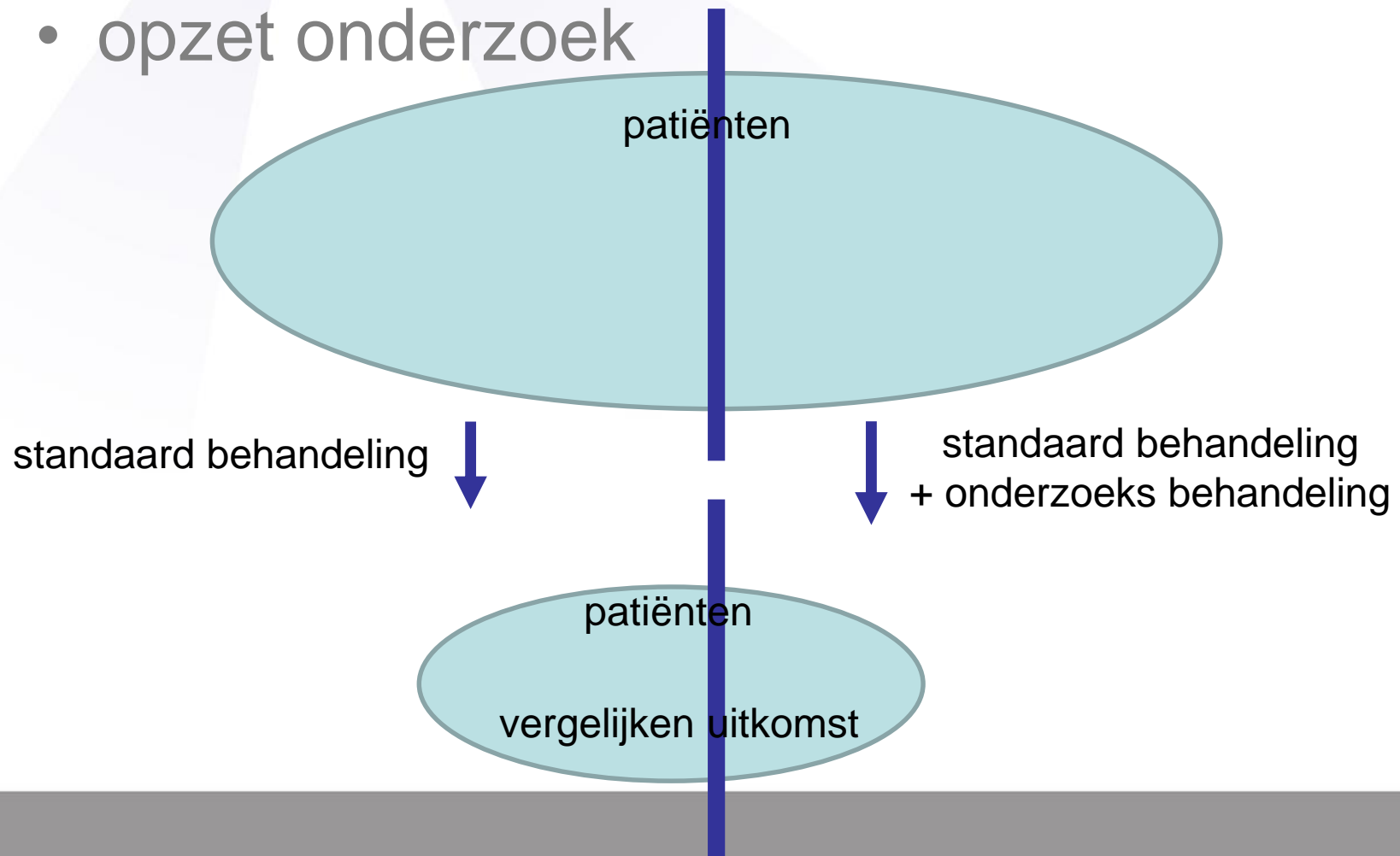

- opzet onderzoek

behandeling ziekte

- opzet onderzoek

voorwaarden onderzoek

- willekeurige verdeling patiënten
- geen verschil in behandeling behalve onderzoeks behandeling
- blinding patiënten en behandelaars
- alle uitkomsten meenemen
- is de uitkomst relevant?

praktijk hobbels

- geld
- ethische commissie
- patiënten vinden
- uitval
- analyse
- opschrijven
- publiceren

voorbeeld: de IRIS studie

- onderzoeksvraag
  - Wat is het effect van internetbegeleiding op de risicofactoren voor hart- en vaatziekten bij patiënten met hart- en vaatziekten?

voorbeeld: de IRIS studie

- tijdsbeloop
  - 06-2007 schrijven studie
  - 02-2008 ZonMw financiering
  - 10-2008 ethische commissie goedkeuring
start eerste patiënt
  - 03-2010 start laatste patiënt
  - 03-2011 laatste patiënt klaar
  - 06-2011 database lock
  - 06-2012 publicatie

voorbeeld: de IRIS studie

- publicatie 12 juni 2012

BMJ

BMJ 2012;344:e3750 doi: 10.1136/bmj.e3750 (Published 12 June 2012)

Page 1 of 13

RESEARCH

Internet based vascular risk factor management for patients with clinically manifest vascular disease: randomised controlled trial

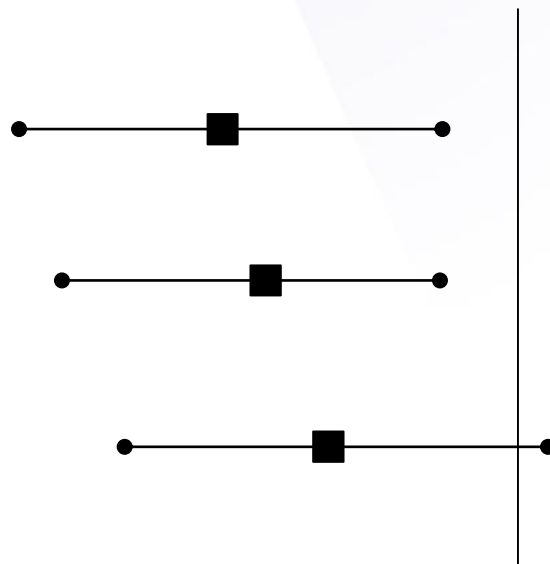
 OPEN ACCESS

J W P Vernooij *PhD student, internist in training*¹, H A H Kaasjager *internist*², Y van der Graaf *professor*³, J Wierdsma *nurse practitioner*¹, H M H Grandjean *nurse practitioner*², M M C Hovens *internist*², G A de Wit *associate professor*³, F L J Visseren *professor*¹, on behalf of the SMART study group

IRIS studie

- resultaat

drie manieren om de uitkomst te berekenen

uitkomst iris studie

uitkomst iris studie, gecorrigeerd voor missende waarden

uitkomst iris studie, gecorrigeerd voor verschil bij start

onderzoeksbehandeling
beter

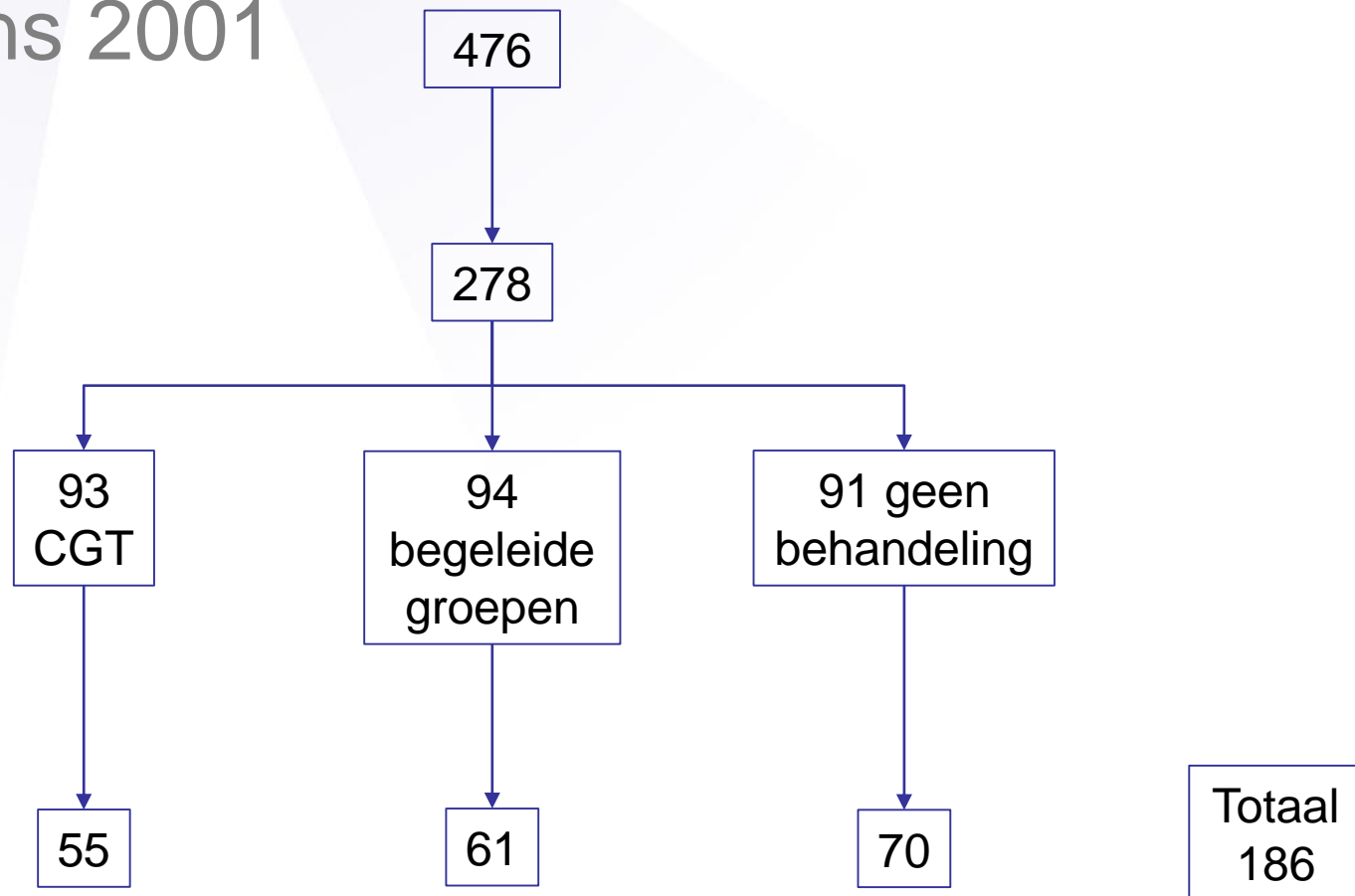
onderzoeksbehandeling
slechter

behandeling ME/CVS

- cognitieve gedragstherapie (CGT)
  - Prins, Bleijenberg, Lancet 2001
  - White, Lancet 2011 (PACE trial)

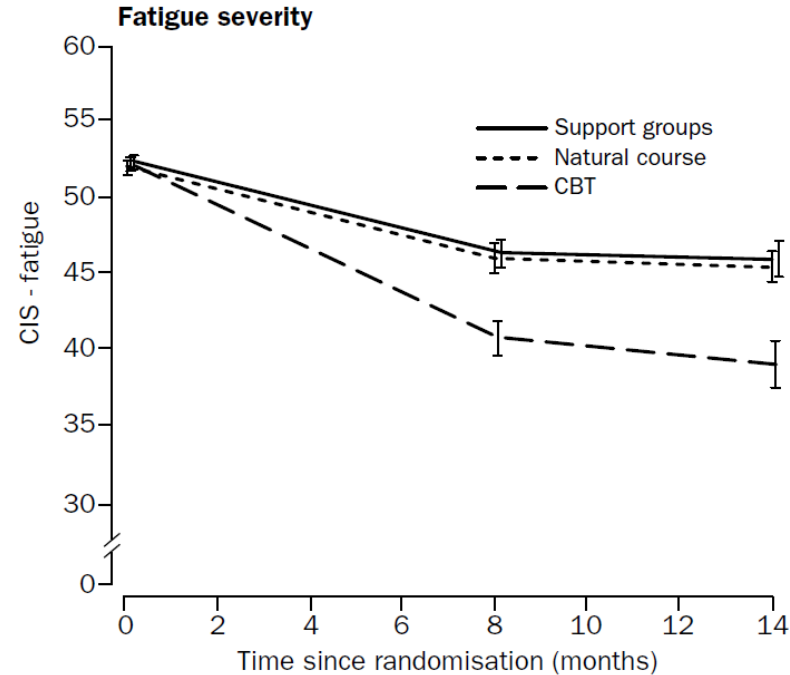
CGT voor ME/CVS

- Prins 2001

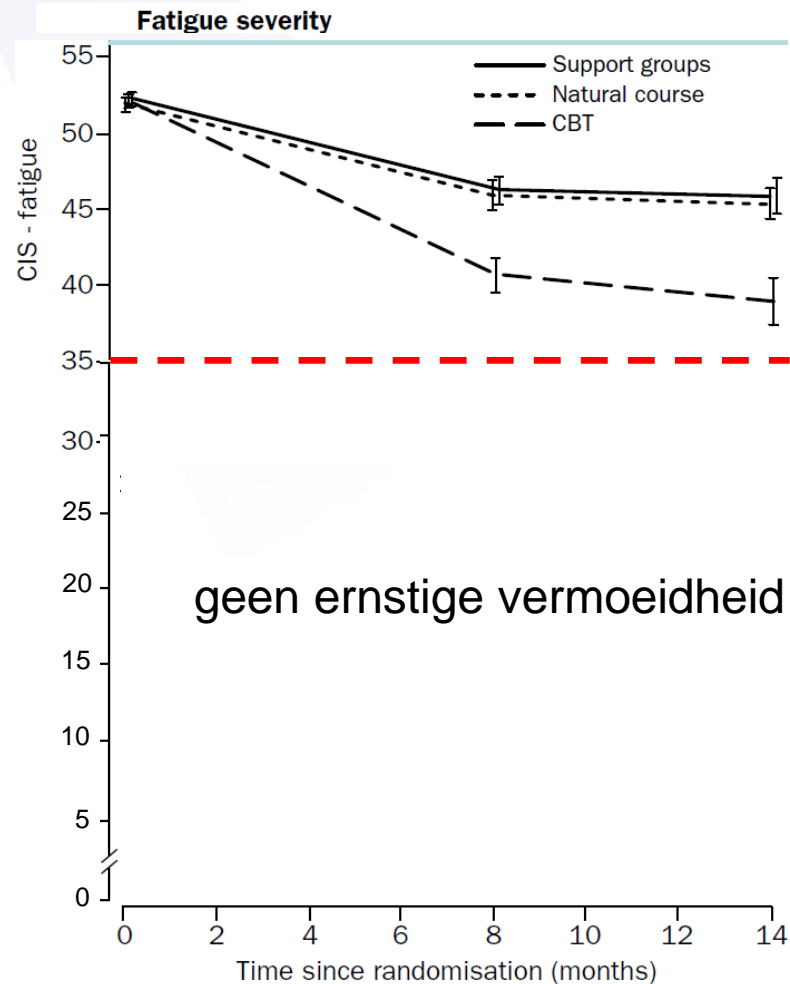
CGT voor ME/CVS

- Prins 2001

CGT voor ME/CVS

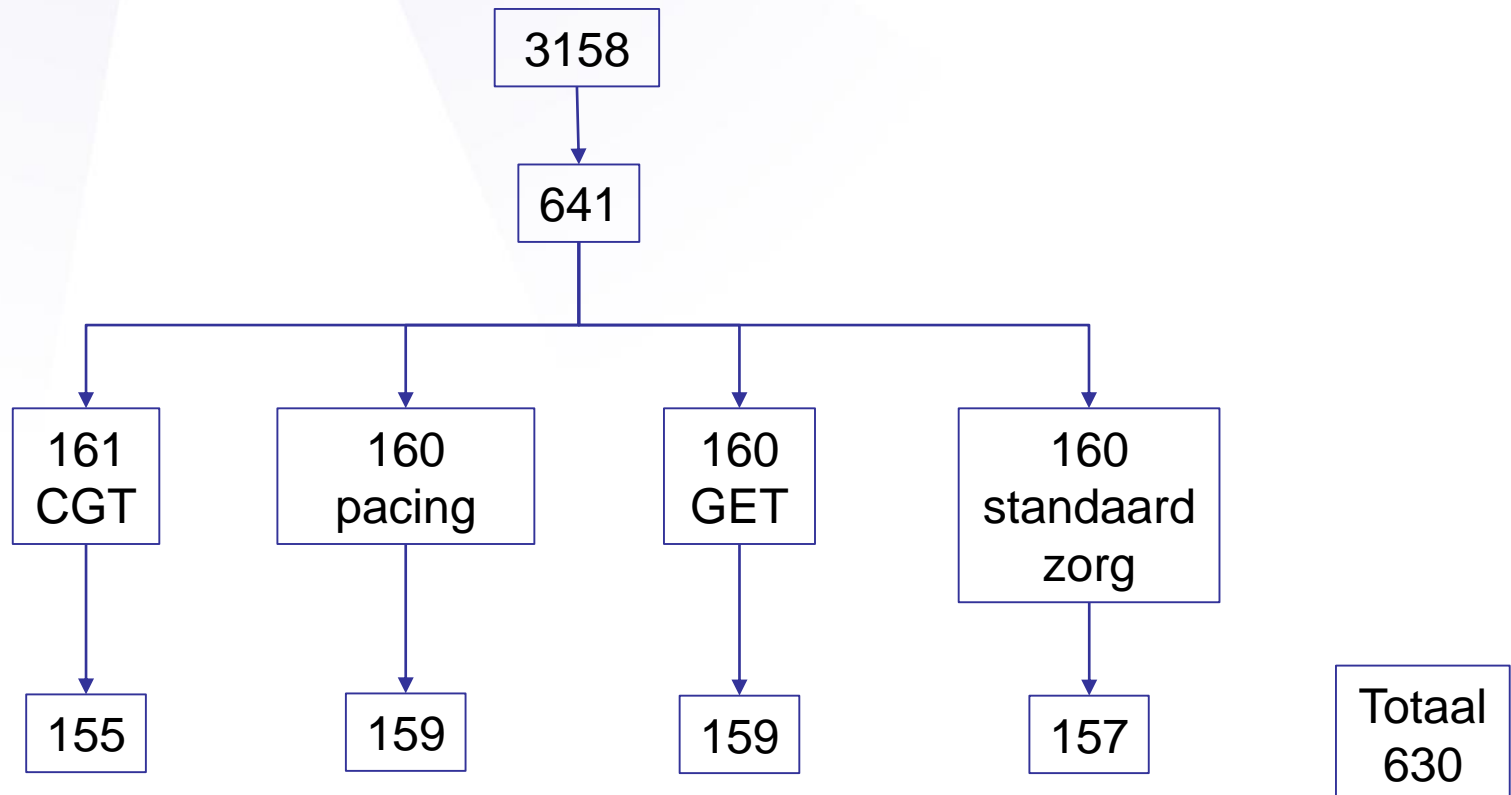
- Prins 2001

- hele schaal weergegeven met maximum
- grens ernstige vermoeidheid weergegeven

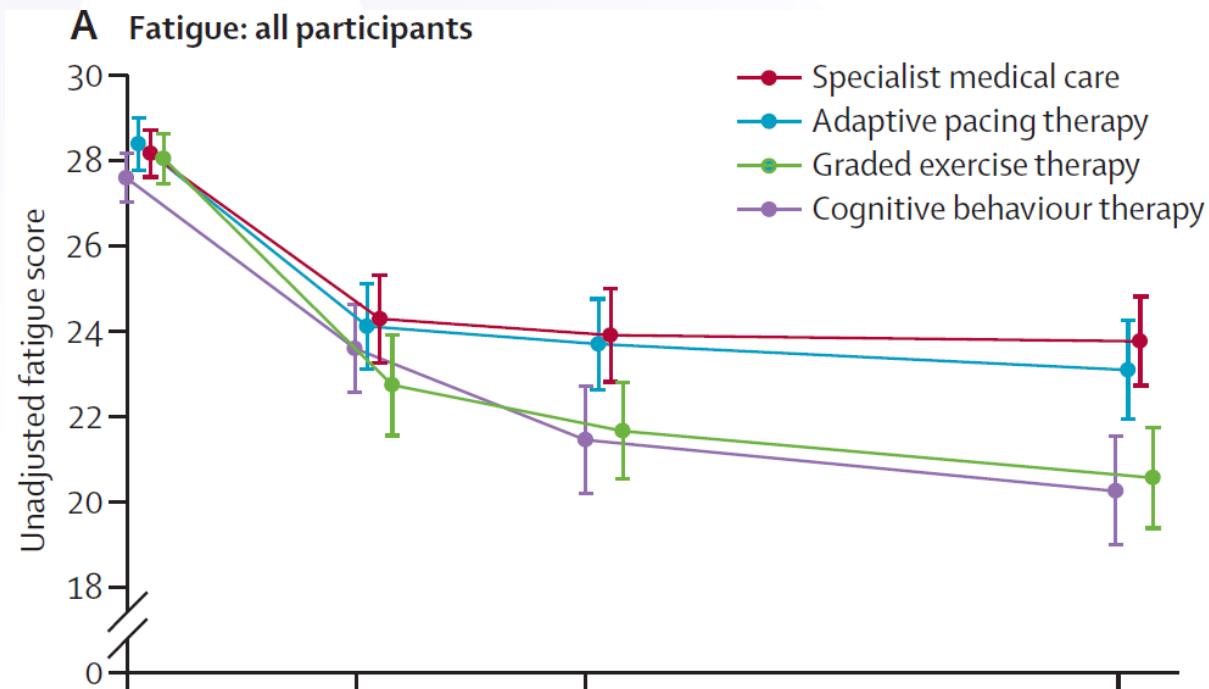
CGT voor ME/CVS

- White, Lancet 2011 (PACE trial)

CGT voor ME/CVS

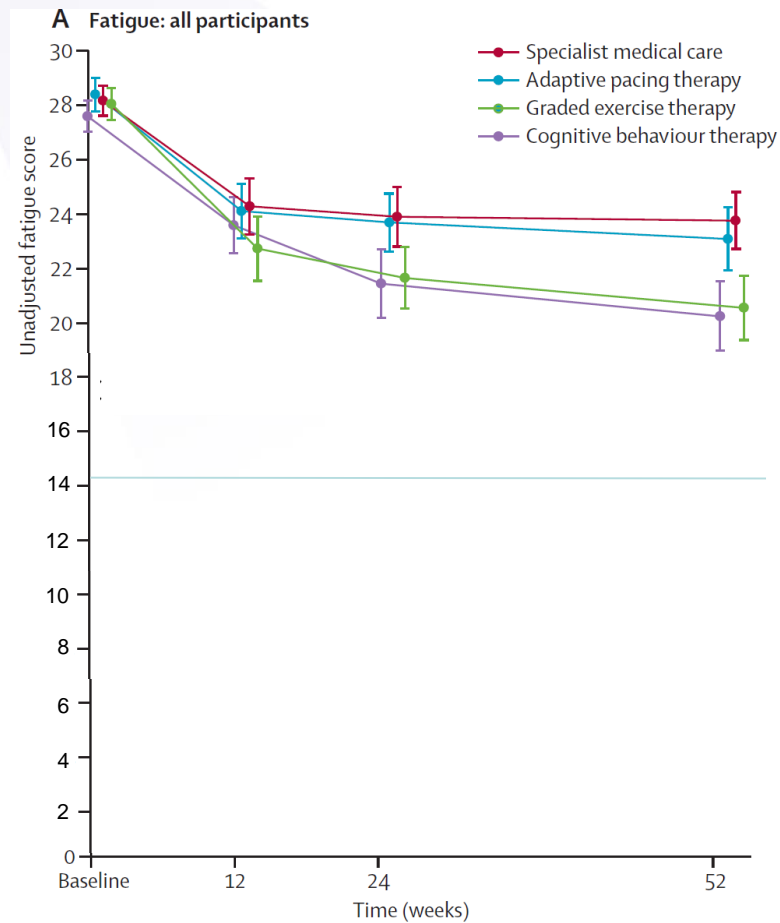
- White, Lancet 2011 (PACE trial)

CGT voor ME/CVS

- White
Lancet 2011

CGT voor ME/CVS

- conclusies
  - is de uitkomst op alle patiënten van toepassing?
  - CGT helpt, een klein beetje
  - geen ‘objectieve’ uitkomsten
  - geen genezing met CGT

  - CGT is helaas niet het redmiddel voor ME/CVS

wanneer werkt een therapie?

- resultaten onderzoek
- geen mens is hetzelfde
- context is anders

- *geneeskunst*
  - juni 2017
  - Raad voor Volksgezondheid en Samenleving

samengevat

- onderzoek naar oorzaken in de kinderschoenen
  - veel slecht onderzoek zonder vervolg in de tijd
- therapie onderzoek tot nu toe matig resultaat

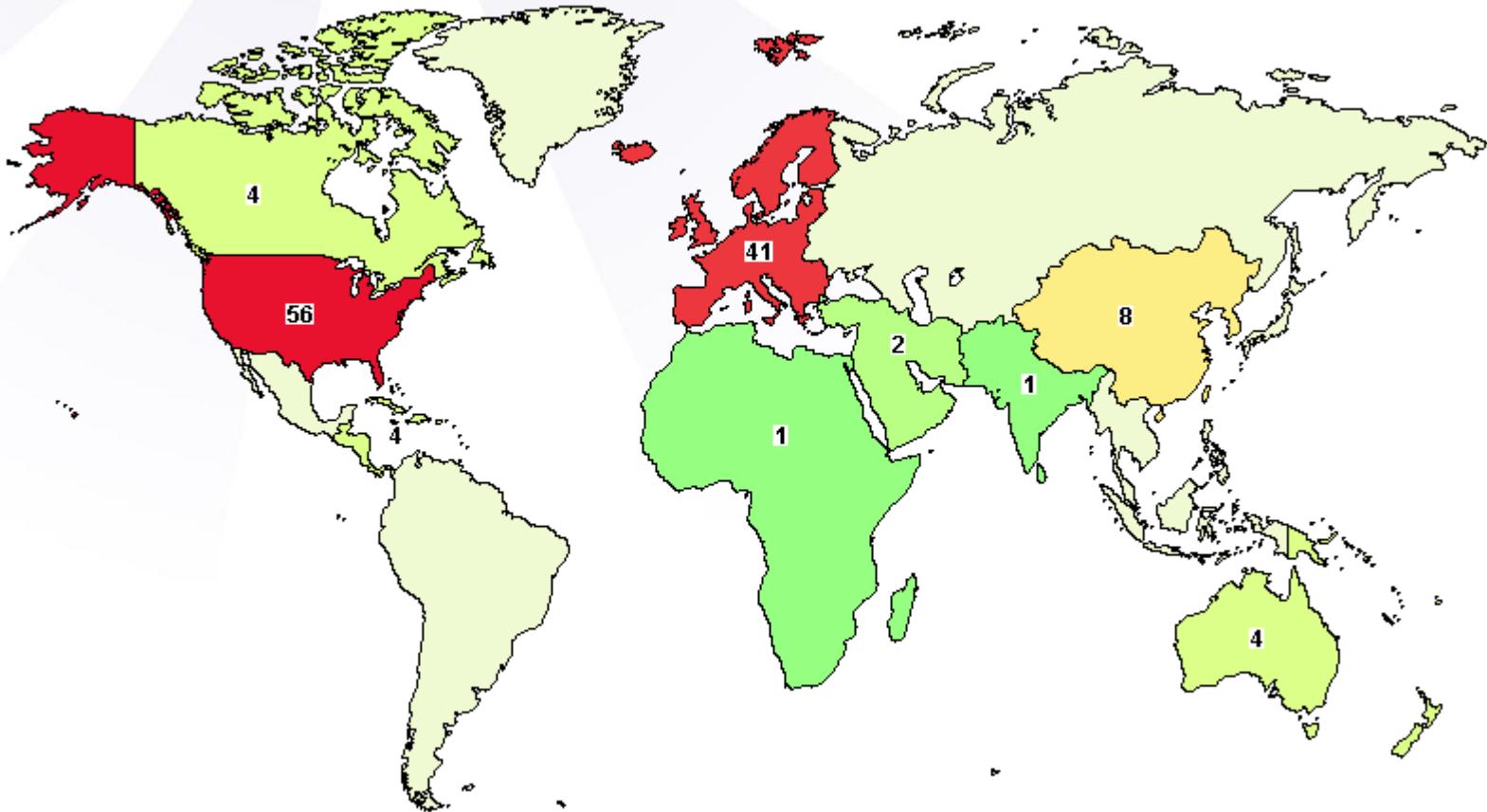
mijn suggesties

- rol patiënten vereniging
  - benadrukken relevante uitkomsten
    - ook ‘objectieve’ maten
  - openheid en eerlijke weergave resultaten eisen
  - benadrukken dat CGT geen genezing biedt

Rituximab

- vervolg gestart 2014 (Noorwegen)
  - onderzoek met 152 patiënten
  - therapie 2 infusies 2 weken apart hoge dosis
  - onderhoudstherapie met infusies op 3,6,9,12 maanden onderhoudsdosis
  - resultaat na 24 maanden in vermoeidheid score
    - ook stappen teller
  - resultaat verwacht september 2017 ??

therapie onderzoek

therapie onderzoek

